



המוסד לביטוח לאומי
מנהל המחקר והתכנון

12 מרץ 2015
כא' אדר תשע"ה

מצוי זכויות בביטוח אבטלה מבין המתייצבים בשירות התעסוקה בשנת 2013

מאת
אסתר טולדנו

בעבר נבדקה זכאות לדמי אבטלה מבין כלל השכירים להם היו תקופות של אי-עבודה מתוך קבצי שכר של רשות המיסים.

על פי חוק ביטוח אבטלה זכאי לדמי אבטלה רק מי שהתייצב לחיפוש עבודה בלשכת שירות התעסוקה. לפיכך מעניין לבדוק מהו שיעור המיצוי של דמי אבטלה מבין אלה שעמדו בתנאי ראשוני זה.

לכן בדקנו את סוגיית מיצוי הזכויות לדמי אבטלה על בסיס קובץ נתונים של מתייצבים בשירות התעסוקה במהלך 2013.

קובץ זה, שכולל את מספר ימי ההתייצבות של דורשי עבודה מידי חודש, שולב עם קבצים מינהליים של הביטוח הלאומי, כמו קובץ בריאות, קבצי שכר וקבצים של תביעות לדמי אבטלה. הקובץ של שירות התעסוקה מכיל מידע על 305,029 איש שנרשמו בלשכות התעסוקה במהלך שנת 2013. ל-15,918 מתוכם לא היו ימי התייצבות. כלומר האוכלוסייה הפוטנציאלית לזכאות לדמי אבטלה היא 289,111.

לוח 1: המתייצבים בשירות התעסוקה לפי מספר ימי התייצבות האוכלוסייה הפוטנציאלית לזכאות לדמי אבטלה

	סך הכל
100.0	305,029
5.2	15,918
94.8	289,111

מתוך האוכלוסייה הפוטנציאלית של 289,111, 85.1% אכן קיבלו דמי אבטלה או שתביעתם נדחתה (לוח 2). הפגשת האנשים שלא הגישו תביעה לדמי אבטלה - 43,139 איש (14.9%) - עם קבצי שכר הצביעה על כך:

- 19,984 לא צברו תקופת אכשרה כלומר לא היו זכאים לדמי אבטלה.
 - ל-13,326 איש היתה זכאות לדמי אבטלה אך הם צברו רק עד 5 ימי אבטלה, דהינו הם נכללו בקטגוריה של ימי המתנה שלא מזכה בתשלום.
 - 4,123 איש לא הפסיקו לעבוד על אף העובדה שהם התייצבו בשירות התעסוקה.
- בסך הכל, 98% מבין המתייצבים בלשכות התעסוקה מיצו את זכאותם לדמי אבטלה.

לוח 2: המתייצבים בשירות התעסוקה לפי זכאות לדמי אבטלה

סך הכל		
100.0	289,111	
85.1	245,972	הגישו תביעה לדמי אבטלה
14.9	43,139	לא הגישו תביעה לדמי אבטלה - סה"כ
6.9	19,984	לא צברו תקופת אכשרה לדמי אבטלה
4.6	13,326	התייצבות עד 5 ימים (דמי אבטלה 0 ש"ח)
1.4	4,123	עבדו ברצף
2.0	5,706	לא מיצו זכאותם לדמי אבטלה

האנשים שלא הגישו תביעה לדמי אבטלה ולכן כנראה לא מיצו זכותם לדמי אבטלה מתפלגים כדלקמן:

- כ-18% ערבים
- כמחציתם נשים
- כ-60% בגילאים עד 34
- כ-90% משתכרים פחות מהשכר הממוצע במשק.

לוח 3. תכונות נבחרות של המתייצבים שלא הגישו תביעה לדמי אבטלה ("הלא-ממצים")

תכונות	מספרים מוחלטים	אחוזים
סך הכל	5,706	100.0
לאום		
יהודי	4,683	82.1
ערבי	1,023	17.9
מין		
זכר	3,079	54.0
נקבה	2,627	46.0
גיל		
20-24	1,025	18.0
25-34	2,216	38.8
35-44	1,004	17.6
45-54	716	12.5
+55	745	13.1
שכר חודשי לפני התייצבות		
עד 4,000 ש"ח	2,364	41.4
8,000-4,000 ש"ח	2,643	46.3
מעל 8,000 ש"ח	699	12.3

לרוב הזכאים הלא-ממצים נרשם מספר קטן יחסית של ימי התייצבות - עד 20 ימים. במקביל רק 10% התייצבו יותר מ-60 יום, כאשר מספר ימי האבטלה המרביים לתשלום דמי אבטלה יכול להגיע עד ל-175 יום (תלוי בגיל ובמספר התלויים).

לוח 4: התפלגות המתייצבים שלא הגישו תביעה לדמי אבטלה ("לא ממצים") לפי מספר ימי התייצבות

מספר ימי התייצבות	מס' מוחלט	אחוזים
סך הכל	5,706	100.0
עד 10	1,473	25.8
11-15	969	17.0
16-20	685	12.0
21-30	981	17.2
31-40	453	7.9
41-50	363	6.4
51-60	204	3.6
61+	578	10.1

לסיכום, רק 2% מבין המתייצבים בשירות התעסוקה לא מיצו את זכאותם לדמי אבטלה. יצוין, שכל מתייצב בלשכות התעסוקה מקבל מהם מידע מלא על דמי אבטלה ועל התהליך לקבלתם בביטוח הלאומי. מאחר שאנשים אלה התייצבו ולכן קיימו תנאי ראשוני זה, סביר להניח שהאי-מיצוי שלהם נעשה מתוך ידיעה מלאה של החוק בעניין זה. סך התשלום שהיה מגיע למובטלים אלה אילו היו מגישים תביעה, היה מסתכם בכ-15 מיליון ש"ח.